

	PA 7.5.1 PROGRAMA ANALITICĂ	RED	04
		DATA:	21.01.2016
		Pag.1/14	

MINISTERUL SĂNĂȚĂȚII AL REPUBLICII MOLDOVA

IP UNIVERSITATEA DE STAT DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE
«NICOLAE TESTEMIȚANU»

Programa
de educație continuă în
PSIHIATRIE, NARCOLOGIE ȘI PSIHLOGIE MEDICALĂ

CATEDRA Psihiatrie, narcologie și psihologie medicală

Denumirea cursului Tulburări psihosomatice

Codul cursului -

Tipul cursului: perfecționare tematică

Numărul total de ore 100

Chișinău 2017

Ministerul Sănătății al RM

20 17

APROB

Rectorul USMF „Nicolae Testemițanu”

20 17

Programa a fost discutată și aprobată la:

ședința Consiliului Metodic Central din „10” „03” 2017
proces verbal nr. 2

Secretarul Consiliului Metodic Central
USMF „Nicolae Testemițanu”

G. Chiaburu

ședința Comisiei Metodice de Profil Neurologie, Neurochirurgie, Psihiatrie, Psihologie medicală
și Neuropediatrie a Universității de Stat de Medicină și Farmacie
«Nicolae Testemițanu» din Republica Moldova

din 31.01.2017, proces verbal nr. 1.

Președintele Comisiei Metodice de Profil
dr. hab. șt. med., profesor universitar,
Academician AȘ RM

St. Groppa Stanislav Groppa

ședința catedrei Psihiatrie, narcologie și psihologie medicală

din „25” ianuarie 2017 proces verbal nr. 12

Șef catedră
dr. hab. șt. med., profesor universitar

A. Nacu A.Nacu

Programa a fost elaborată de colectivul de autori:

dr. hab. în șt. med., profesor universitar M.Revenco; dr. hab. în șt. med., profesor universitar
A.Nacu; dr. în științe medicale, conferențiar universitar I.Coștiug.

1. Scopul disciplinei

Tulburările psihosomatice sunt întâlnite în cadrul tulburărilor afective, destul de frecvent, prezentând de fapt acuze cu caracter somatic acestea nu au un substrat organic determinat (boală somatică). Acestea se întâlnesc mai frecvent în cadrul depresiilor. Prezența acestor manifestări deseori impun bolnavii a se adresa altor specialiști, care tratează fără succes «boala somatică», contribuind la cronicizarea depresiei. Totodată multiple boli somatice conduc la apariția depresiei, fapt care trebuie cunoscut nu numai de medicii psihiatri ci și de medici de alte specialități; pentru diagnosticarea și tratamentul corect al acestor bolnavi.

II. Obiectivele de formare în cadrul disciplinei

Obiectivele de formare în cadrul ciclului dat presupun

1. Cunoașterea clinicii depresiilor pe fondalul cărora apar tulburări de somatizare
2. De diagnosticat corect manifestările somatoforme delimitându-le de tulburări a manifestărilor bolilor somatice
3. De cunoscut manifestările afective depresive în cadrul bolilor somatice
4. A cunoaște managementul tratamentului tulburărilor somatoforme și tratamentul bolilor somatice însoțite de depresie.

III. Conținutul de bază al cursului

Planul tematic

de studii a medicilor la cursul:

Tulburări psihosomatice

PT, durata 0,64 lună, nr de ore 100 pentru, medici psihiatri

Nr d.o.	Denumirea compartimentului	ore				TOTAL Ore
		Cursuri	Stag.clin	seminare	exam	
1.	Psihiatrie și medicină somatică. Factorii psihici în etiologia bolii somatice	4	3	3		10
2.	Semiologia psihiatrică în psihosomatică	6	6	5		17
3.	Metodele de investigație în psihiatrie. Corelațiile psihosomatice.	4	6	2		12
4.	Tulburările psihice cu simptome somatice. Tulburări somatoforme.	4	10	6		20
5.	Tulburările psihice în cadrul bolilor somatice	4	8	7		19
6.	Tulburările psihice și somatice survenite concomitent	2	4	2		8
7.	Terapia în psihosomatică	2	4	4		10
8.	Examen				4	4
	TOTAL	26	41	29	4	100

IV. Programa de educație continuă

Nr.d .o.	Conținutul programei
1.	Noțiuni despre corelațiile psihosomatice. Rolul tulburărilor psihice în apariția bolilor somatice. Psihotrauma ca factor provocător al bolilor somatice. Tulburările depresive ca factor declanșator a tulburărilor psihosomatice. Tulburările psihosomatice: noțiunea despre depresie.
2.	Manifestări clinice psiosomatice: cardiace, respiratorii, abdominale, urogenitale, intestinale. Sindromul stomacului și intestinelor iritate. Sindrom Miunhauzen. Sindrom pseudoneurologic.
3.	Tulburările psihice cu simptome somatice. Tulburări ale instinctului alimentar. Anorexia nervoasă. Tulburare somatoformă de tipul durerii persistente. Tulburări psihosomatice versus tulburări nevrotice și corelate cu stresul. Tulburare de conversie. Tulburări disociative.
4.	Tulburări psihice în cadrul bolilor somatice. Tulburări în cadrul bolilor hepatice. Ciroza hepatică. Dereglarea hepatolenticulară. Tulburările și bolile renale. Tulburări gastrointestinale. Tulburări în carențe vitaminice și în distrofia alimentară. Tulburări psihice în intervențiile chirurgicale pe cord. În infarctul miocardic. Hipocondriaza .
5.	Tulburări în boala Basedov (tireotoxicoza): Mixidem, Cretinism, Boala Ițenko Boala Adison, Diabetul.
6.	Tulburări în perioada gravidității. In perioada postpartum In perioada de lactație.
7.	Tulburări psihice postoperatorii.
8.	Tulburări psihice și somatice survenime concomitent. Tulburări în schizofrenia toxică, intoxicații acute (malaria, gripă, tifosul exantimatic, encefalite, meningite), traumatismul craniocerebral. Corelații psihosomatice în drogodependențe. Corelații psihosomatice în alcoolism și psihozele alcoolice.
9.	Terapia psihosomatică. utilizarea tranchilizantelor, antidepressantelor, nootropelor, neurolepticilor. Terapia electroconvulsivă. Terapia simptomatică. Psihoterapia.
10.	Tulburări psihice în infecții.

V. Bibliografia recomandată:

- A. Obligatorie

- 1.Тополянский В.Д., Струковская М.В. - Психосоматические расстройства. М., 1985.
2. Nacu A.G. – Corelațiile psihosomatice la etapa contemporană. Curier medical 1998.
3. Пащенко С.З. Ипохондрические состояния. М., 1958.
4. Kaplan & Sadock - Comprehensive Textbook of Psychiatry Ed. 7, Lippincott Williams & Wilkins, Baltimore (2000).
5. Constantin Enachescu . Tratat de psihopatologie. Polirom, 2007.

- B. Suplimentară

1. Десятников В.Ф., Сорокина Т.Т. Скрытая депрессия в практике врачей. Минск, 1981.
2. Dan Prelipceanu. Tratat de sănătate mintală. Vol.I, București, Editura Radu Mihailescu Enciclopedică. 2000, 620 p.
3. G.Ionescu. Psihoterapie. București, Editura științifică, 1990, 326 p.
4. M.Șelaru. Relaxarea. Culegere de texte, tehnici și metode. Iași. Ed. P.Boișteanu. Psihomnia, 2000, 237 p.
5. Georgescu M.J. – Psihiatrie- Ghid practic (1998). 231-245.
6. Gheorghe M.D. – Bazele neurobiologice și psihofarmacologice în depresie.-Medicina modernă (2002) vol. IX, nr. 6, 310-314.
7. Kaplan & Sadock – Terapie Medicamentoasa în Psihiatrie, Ed.Medicala Callisto (2002).
8. Oancea C. – Tehnici de sfătuire/consiliere. București (2002.)
9. Prelipceanu D., Andrei R., Ezechil D., Ladea M., Mihalcea C., Simache D – Ghid de tratament în abuzul de substanțe psihoactive (2001), 25
10. Gavril Cornuțiu. Breviar de psihiatrie. Oradea, 2003.

VI. Metode de predare

Curs de prelegeri, examen, susținere referat, seminar

VII. Metode de evaluare

Teste, examen, susținere referat

VIII. Limba de predare

română

AVIZ

privind modulul “TULBURĂRI PSIHOSOMATICE”

destinat perfecționării medicilor psihiatri

Analizând programul de studii la modulul „Psihosomatica” se constată că el include teme dedicate reactualizării cunoștințelor medicilor psihiatri implicați în asistarea medicală a pacienților cu tulburări mintale asociate cu maladii somatice.

În program sunt incluse compartimentele dedicate psihiatriei și medicinei somatice, factorilor psihici în etiologia bolii somatice, semiologiei psihiatrice în psihosomatică, metodelor de investigație și corelațiilor psihosomatice, tulburărilor somatoforme, tulburărilor psihice și somatice survenite concomitent. Patologiile menționate anterior reprezintă un grup de maladii care necesită asistență medicală complexă, atât psihiatrică, cât și somatică, adeseori neurologică, endocrinologică, cardiologică, etc.

Programul acestui modul a fost revizuit, ținând cont de actuala dinamică a grupului respectiv de tulburări. În program au fost incluse așa subiecte noi ca: particularitățile tulburărilor somatoforme, depresia somatizată ș.a. Atenție deosebită se acordă comorbidităților psihiatrice și somatice implicând comportamentul, tulburările psihosomatice, evoluțiile patologice ale personalității, stărilor depresive, asteno-, anxios-depresive pe fondal organic. Accentul este stabilit atât pe diagnosticul pozitiv și diferențiat al tulburilor menționate, cât și pe tratamentul modern, privind tulburările psihosomatice.

Dr. hab., profesor universitar

O. L. COBÎLEANSCHI

RECENZIE

asupra planului tematic de studiu și programei analitice la modulul

„ Tulburări psihosomatice”

Tematica modulului „Psihosomatica” reflectă probleme actuale ale acestui compartiment al psihiatriei.

Expunerea tulburărilor psihice în cadrul bolilor somatice, pe de o parte și a manifestărilor psihosomatice în sensul deplin al noțiunii reprezintă interes precum pentru medicii interniști așa și pentru psihiatri.

Tematica este întocmită reieșind din aceste necesități. Amplu sunt redate tulburările psihosomatice în cadrul depresiilor, fenomen întâlnit tot mai frecvent în practica psihiatrică și medicală în ansamblu.

D.ș.m.,

Conferențiar universitar

Igor Nastas

CATEDRA PSIHIATRIE, NARCOLOGIE ȘI PSIHLOGIE MEDICALĂ

EXTRAS

DIN PROCES VERBAL

25.01.2017

nr 12

Au fost prezenți:

NACU Anatol - șeful Catedrei, doctor habilitat în științe medicale, profesor universitar
REVENCO Mircea – șef didactic, doctor habilitat în științe medicale, profesor universitar
COBÎLEANSCHI Oleg - doctor habilitat în științe medicale, profesor universitar
CHIHAI Jana - șef didactic, doctor în științe medicale, conferențiar universitar
COȘCIUG Ion - șef didactic, doctor în științe medicale, conferențiar universitar
DELIV Inga - doctor în științe medicale, conferențiar universitar
NASTAS Igor - doctor în științe medicale, conferențiar universitar
CĂRĂUȘU Ghenadie - doctor în științe medicale, conferențiar universitar
OPREA Valentin - doctor în științe medicale, conferențiar universitar
BABIN Cezar – asistent universitar
GARAZ Grigore - asistent universitar

Ordinea de zi:

Aprobarea programei pentru educație continuă la tema „**Tulburări psihosomatice**”

Profesorul universitar Mircea Revenco a prezentat planul tematic de studiu și programa modulului
Tulburări psihosomatice

În discuții au luat parte profesor universitar, O.Cobilenschi; conferențiarilor universitari I.Nastas și I.Coșciug.

S-a decis: a aproba programa luând în seamă schimbările și propunerile survenite.

Șef Catedră

Doctor habilitat în științe medicale,

Profesor universitar

NACU Anatol

Secretar

Asistent universitar

GARAZ Grigore

EXTRAS

din procesul verbal nr.1 Ședinței Comisiei metodice de profil Neurologie, Neurochirurgie, Psihiatrie, Psihologie medicală și Neuropediatrie a Universității de Stat de Medicină și Farmacie «Nicolae Testemițanu» din Republica Moldova
31.01. an. 2017

Prezenți:

Președintele Comisiei:

Stanislav Groppa   Academician AȘ RM, Doctor habilitat în medicină, Profesor universitar

Vice-președinții al Comisiei:

Ion Moldovanu   Doctor habilitat în medicină, Profesor universitar
Mircea Revenco   Doctor habilitat în medicină, Profesor universitar

Membrii Comisiei:

Anatol Nacu   Doctor habilitat în medicină, Profesor universitar
Ion Iliciuc   Doctor habilitat în medicină, Profesor universitar
Grigore Zapuhlîh   Doctor habilitat în medicină, Profesor universitar
Mihai Gavriiliuc   Doctor habilitat în medicină, Profesor universitar
Oleg Pascal   Doctor habilitat în medicină, Profesor universitar
Mihai Hotineanu   Doctor în medicină, Conferențiar universitar
Zota Eremia   Doctor în medicină, Conferențiar universitar

Secretarul Comisiei:

Plotnicu Sorin   Asistent universitar

Ordinea de zi:

Discutarea Programei de educație continuă la modulul **Tulburări psihosomatice**

Au luat cuvânt: Stanislav Groppa - Academician AȘ RM, doctor habilitat în medicină, profesor universitar; Ion Moldovanu - Doctor habilitat în medicină, Profesor universitar; Grigore Zapuhlîh - Doctor habilitat în medicină, Profesor universitar; Doctor habilitat în medicină, Profesor universitar Mircea Revenco.

S-a decis unanim: de a aproba Programa de educație continuă la modulul Tulburări psihosomatice

Președintele Comisiei
d.h.ș.m., Profesor universitar,
Academician AȘ RM

Stanislav Groppa

Secretarul Comisiei
Asistent universitar

Sorin Plotnicu